

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Égyszám ára 12 fillér

Hirdetések díja:

□ ezetiméterenként
6 fillér. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben ré-
szesülnek.

NYILTTÉR SORA 40 FILL.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtök és vasárnap reggel.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda r.-t.

A kiadóhivatal meg-
bizottja: Szigeti Béla
főkönyvelő.

Egyes számok kap-
hatók Földes Ede,
Cirner J. József
és Grünfeld Dá-
vid kereskedéseiben.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Achim hadserege.

Az évekig tartó parlamenti zavar szépen termi a gyümölcseit. Törvények és hatóságok tekintélye csorbát szenvedett; s a hatalom ma már egyre csúszik lejjebb és lejjebb a műveletlen tömegek erőszakosága felé, az ököljog felé.

Az elégedetlenség a megélhetés nehéz viszonyai között ugys könnyen tenyészik, ugys általános.

És ehhez a természetes elégedetlenséghez izgatató újságcikkek és meggondolatlan beszédek egész serege járul. Akik az általános izgalomból élnek, abból akarnak keresethez vagy politikai szerepléshez jutni: olyan eszméket hiútenek, olyan reményeket támasztanak, melyek csak a mai társadalmi rendnek felforgatásával, a jog tekintélyének lejáratásával valósulhatnak.

A szenvedélyek izgatása — sajnos — akadály nélkül foly országszerte. Az alföldön már ismételtelen is nyílt forrongásban törtek ki. A mult esztendő folyamán Bihar megyében a napokban Bekés-Csabán volt szociális természetű lázongás. Ez utóbbit Achim szocialista képviselő vezette, ki szenvedélyes hangon tüzelte a népet s az egész város felforgatásával fenyegetőzött.

Obstrukció, vasuti sztrájk, választók terrorizmusa, élet- és vagyombiztonság ellen

való vakmerő kihágások, szocialista tömegek lazongása: valóban szépen haladunk fokról fokra az anarchia felé.

Sokan vannak még mindig, kik könnyelműen itelik meg e tünetek jelentőségét. Különösen olyanok, kiknek gondolkozását nem a nemzetnek koczkan forgó nagyjai, hanem egyéni hangulatok vagy czélok irányítják. Azt mondják, hogy ezek kétségtelemű betegség tünetei; de azonnal megszűnnek, mihelyt magát a betegséget orvosoljuk. A betegség pedig nem halalos, sőt még csak nem is veszedelmes; a forronzó tömeg igényeinek kielégítésével orvosolható.

Nagyon könnyelmű gondolkodás. Az erőszak utjára terelt tömegeknek igényeit soha sem lehet kielégíteni. Mert azoknak, kik szocialista zavargást csinálnak, nincs annyi műveltségük, hogy a jogban rejlő kölcsönösség fogalmát tiszteljék; az állami s társadalmi rendnek, a törvényeknek és hatóságoknak országfentartó szükségét átérzik és megbecsülik; és mesterségesen szított egyéni vágyaikat és reményeiket általános nemzeti czéloknak tudják alárendelni. Danaidák hordaját töltögetné az, aki műveletlen és lázongásig izgatott tömegek igényeinek kielégítésére vállalkoznék.

El fog jönni az idő, mikor a műveltség felvilágosítja a tévelygők értelmét és nem fognak falnak menni az izgatók alattomos

és lelkiismeretlen bujtogatására, hanem kikergetik őket, mint veszedelmes ingyenelöket a maguk köreiből. El fog jönni az idő, mikor belátják ismét az emberek, hogy az állami és társadalmi rendet erőszakosan megzavarni nem lehet; s népbolondító az, a ki egyik néposztályt a másik ellen izgatja. El fog jönni az idő, mikor belátják az emberek, hogy a jogos sérelmek orvoslásának megvannak a maga törvényes módjai s hogy az állami és társadalmi rendben mindenkinek megvannak a maga feladatai, jogai és kötelességei azon tehetségek és buzgalom szerint, melylyel a nemzeti élet nagy munkájában részt veszen.

Addig is pedig, míg az emberek félrevezetését a műveltség ilyen irányu fejlettsége lehetetlenne nem teszi, csak egy eszköz van a lázongó elemek fékentartására: a könnyen izgatható népnek, mely gyermekmódra mindig valamely csodaszzerű új fordulattól a rajta kívül eső körülményeknek gyors és gyökeres változásától, nem pedig a maga eszének és kezének munkájától várja a boldogulást, ennek a hiszékeny és könnyen megtéveszthető népnek továbbá az állami rendnek és tekintélynek hatásos védelme a törvénynyújtotta minden eszköz segítségével.

r. n.

TÁRCZA.

A nevelő.

— Elbeszélés. Irta: Molnár Gyula. —
A „Közérdek” eredeti tárczája.

(Folytatás.)

Egyike volt ama kellemes májusi délutánoknak, mikor enyhe és balzsamosan üde a lég, verőfényes a természet.

Egészséges illat terjeng a levegőben és hallatszák a kellemes harmóniájú madársereg zajos dicsénete. Az égen rémítő magasságban ünnepélyes lassúsággal szálltak tova a fehér felhők, melyeknek csücskét bucsuzóul aranyosra csókolta a napsugár. Mily friss a természet! . . . épp oly üde az emberi kedély is. Ha igaz az, hogy az ébredő természet oly nagy befolyást gyakorol az emberi lélekre, ugy bizonyos az is, hogy a mai délután aranyos sugaraival, balzsamos, üde, friss legével kellemetes hatással van a nevelő úrra és kis tanítványára, kik egymás mellett haladtak a park szépen porondozott sétányain.

Hatalmas fák vetnek árnyékot az útra: magas százados bükk és tölgyfák emelik a magasba óriási viharokat daczosan kiálló hatalmas ágait. Minden bokorból vidám madárcsevegés száll a magasba: illatos szellő suhan végig a zöld levézet között.

A nevelő úr most megállt a kis Zoltánnal és figyelmesen nézik a porondon lassan továbbmozgó bogarakat, melyek kis zörejre, mit lábuk okoz a porondon — hirtelen továszállanak.

A kis fiu csodálkozva nézett az elszálló rovar után, aztán kedves kíváncsisággal kérdezte nevelőjét:

— Brunó bácsi, aztán hova ment az a bogár?

A nevelő úr nyájasan, szinte örvendezve adta meg a feleletet.

— Bizony az lelkem továszállt valamelyik fa levézetére, ott aztán végigmászik a levél-szárán, megfürdik a napsugárban, kicsit megrágná a leveleket, végre bevarja a harmat hullást, hogy igyék egyet, aztán párjához tér meg aludni. Mond csak Zoltán mi az: a napsugár tündöklök?

A kis Zoltán kissé gondolkozva áll meg, majd okosan felel a hozzá intézett kérdésre:

— A napsugár tündöklök, egyszerű mondat, melyben napsugár az alany és tündöklök az állítmány. Egyszerű mondat pedig azért, mert az alany és állítmányon kívül más mondatalkatrész nincsen benn. Tündöklök pedig ikes ige, van a jelentő mód jelen idő egyes szám harmadik személyében.

— Jól van Zoltán, de hát mit jelent az „a”?

— A „a”? hát nevelő! — mondá a kis fiu és felkiált:

Brunó bácsi, nézze csak mit csinál az a madár ott a fán?

A nevelő úr oda pillantott a mutatott helyre, aztán mosolyogva szölt:

— Az kicsiny fiam, zöld harkály, látod, milyen gyönyörű színekben játszanak a tollai a gyönyörű napfényben? Most sorra kopogtatja a fákat és rovarak után kutat; hosszú, hegyes lyukat vág a fa törzsébe és azokból hegyes nyelvvel kiszedi a rovarokat és azok álczáit.

— Ugy? — mondá a kis fiu gondolkozva, aztán hozzátézi: akkor ez a madár nem kártékony, ellenkezőleg hasznos madár.

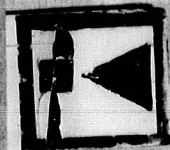
— Igen, Zoltán, — felelte a nevelő komolyan.

És egymás mellett haladva mindenféle dolgokról, növényekről, ásványokról beszél valamit a kis fiunak, ki gyermeki kíváncsisággal hallgatja a mese alakban elmondott tárgyak keletkezését és hasznos voltát.

Már egy óra óta sétálnak a park jól gondozott utain és éppen mikor visszafordultak a kastély felé, Mártonfalviné ő nagyságával találkoztak, ki feléjük irányozta lépteit.

A kis Zoltán vidáman szökölt édes anyja elé, ki megölelte és homlokán csókolta kis fiát.

A nevelő úr alázatosan üdvözölte Mártonfalvinét, ki nyájasan nyújtotta feléje pi-

S Z E M L E.

A politikai helyzet változatlan. Andrassy Gyula gr. vállalkozása sikertelennek bizonyult. A koalíció nem tudott kormányképes programot összeállítani. Hír szerint újabb kihallgatások várhatók.

A kelet-ázsiai harcztéren általános harc van folyamatban, mely a jobb japán szárnyon leghevesebben folyik, a hol Kuroki tábornok éjszaka előrenyomulva az oroszokat a vasúti vonal mentén háttámadással fenyegeti. Egy külön japán sereg délnyugatról az orosz vasúti összekötés felé nyomul előre. A japánok Mukdent tizennégy hüvelyes ágyúkkal bombázzák.

A magyarság fejlődése.

II.

A magyarság beolvasztó képessége gyöngé. Eredményei szomorúak, — ez a hivatalos felfogás. Nem igaz. A magyarság beolvasztó képessége óriási nagy és eredményei biztatóak, megnyugtatóak, — hirdeti Ajtay József. A statisztika mellettünk bizonyít, — vetik ellene amazok. Igen, mert nem tudtuk a statisztikai adatokból olvasni, mert hamis alapon álltok, — válaszolja a mi szerzőnk. Mindazok a kísérletek, amelyek a nemzeti-ségi vidéken a magyar allameszme érdekében történtek, meghusultak. Sikertelenek voltak telepítéseink, nem értünk el semmit sem iskoláinkkal. Kell-e emel szomorubb bizonyíték? — halljuk újra. Kísérleteitek el voltak hibázva, telepítéseitekről, iskolái-

cziny fehér kezét, melyet a doktor udvariasan ajkaival érintett.

Azután Mártonfalviné érdeklődéssel kérdezősködött a felől, a mit délután végeztek és a kapott feleletek egészen kielégítették anyai tudnivalóságát.

A nevelő udvariasan, valami tartózkodó szerénységgel feleltetett a hozzáintézett kérdésekre, de nem igen akart élénk társalgásba bocsátkozni.

E pillanatban a kis Zoltán, ki ez idő alatt egy tarka, élénk színű lepékét kergetett, visszatért az édes anyjához és komolyan kérde:

— Mamácskám, édes. láttad-e már a zöld harkályt, a mint a fák kérgébe lyukat vág, hogy abból hegyes nyelvvel kiszedje a férgeket vagy azok álczeit?

— Láttam Zoltán — felelte a csinos özvegy, valami kellemesen lepődve meg a kérdés komoly és okos feltevése által, mi ismét csakis a nevelő sikeres működéséről tett együttes tanubizonyosságot.

Igen. Mártonfalviné napról-napra mindinkább vette észre kis fiának csodálatos haladását, a tanulmányok iránt felébredt kedvét, gyermekes, növekedő élénk felfogását mindenben.

Anyai szívének végtelenül, kimondhatatlanul jól esett a tapasztalt előrehaladás, a mit kedves Zoltánjánál észlelt és szíve mélyében, nagy hálával viseltetett a nevelő iránt.

tokról már eleve meglehetett mondani, hogy nem érnek el semmit, — hangzik a válasz. Amit tettek, egy elhibázott gondolatmenet hibás következtetései voltak. Azt hitték, hogy a magyarság sulypontja a végeken van, hogy a beolvasztó folyamatuk ott kell véghez mennie. Nem igaz. A magyar-ág szaporodása, beolvasztó munkája nem a határokon, hanem az ország belsejében megy véghez, ahol annak gazdasági előfeltételei is megvannak. Vegyetek elő a térképet, és látni fogjátok, hogy a nemzetiségi nyelvhatár egyúttal gazdasági határ is. A gazdasági fejlődéssel együtt jár a magyarság fejlődése is. Amikor az ország legnépesebb, leggazdagabb részeiben az utolsó ötven esztendő alatt feltarthatatlanul előrenyomultak, nincs okunk keseregni azon, hogy gazdaságilag teljesen hátramaradt vidékeken ez az előrenyomulás lassú, akadályokba ütközik, neha kissé hátrálni is kénytelen. A hajdan német, most teljesen magyar Budapest a maga 730.000 lakosával felér Mező Menes 352 eloláhosodott magyarjával, a magyarság által elhódított Arad (56.000 lakossal) vagy Kassa (40.000 lakossal) pedig bőven kárpótol a reánk nevezet elvesztett Kraszná-Paczdretért (169 lakos) vagy Kaportért (275 lakos).

Ajtay nem elégszik meg azzal, hogy az utolsó tíz-husz év számadatából állapítsa meg következtetéseit. Igen helyesen, azt mondja, hogy amikor egy ilyen nagy problémáról a magyar faj beolvasztó képességéről van szó, vissza kell mennünk addig, míg a mostani fejlődés kezdetéig el nem jutottunk. Ezt a kezdetet ő a török hódoltság utáni esztendőkből látja, amikor az

ország népessége megfogyva, megtizedelve alig haladta meg a két és fél milliót. Ennek a lakosságának, az ő adatai szerint, még mindig a negyvenhat százaléka magyar volt, ámbar a török hódoltság következményei éppen a magyar részekben voltak a legérezhetőbbek. Most azután megkezdődik az az óriási bevándorlás, amely ugyyszólván az egész tizenhét századon keresztül tart. Délről szerbek és rácok, keletről oláhok, északról rutének, nyugatról nemetek tödülnek a gazda nélküli földekre. A bevándorlás szinte lihetetlen arányokat ölt. Amikor II. József 1787-ben népszámlálást rendel el, egészen varatlan eredmények jönnek napvilágra. Magyarország lakossága ekkor már elérte a kilencz milliót. De ebből a kilencz millióból csak a legkisebb rész volt magyar, a bevándorlottak óriási tömegükkel az egész vonalon túlsúlyban voltak. A magyar faj válságos helyzetbe jutott. Minden emberi számítás szerint el kellett volna tűnnie az idegenek között. Egyedül a birtokos nemes-ség alkotott még egy zárt magyar osztályt. Mária Terézia ezért használt föl minden eszközt, hogy őket is megnyerje az összbírodalomnak.

A magyarság beolvasztó ereje tehát a tizenhét század végen alja ki tűzpróbáját. És kiállja. Több mint hatvan esztendőig népszámlálás. Amikor 1850-ben újra megvizsgálják az arányokat, a magyarság már ismét negyvenöt százalékat teszi ki az összlakosságnak, 1787 óta száztizenöt százalékkal szaporodott, amíg az ország többi lakosainak szaporodása mindössze tízeleg százalékat tesz ki. És

Mártonfalviné Piroska — mint társnői is megjegyezték — nagyon csinos asszony volt, karcsú, őzike termettel, gyönyörű dús gesztenyesszínű hajjal; egyes fűrtel remek és kaczer karikák gyanánt hullottak alá homlokára. Egészséges, pirosságtól duzzadó arcából kedves pajzánssággal mosolyogtak elő sötét kék szemei, melyeknek átható, lélekbeható pillantásuk volt. Igen finom és elegáns ruha fedte remek, szobrász vésőjére érdemes idomait. Keble kecses hullámvonal gyanánt pihegett.

Társalgása művelt nőre vallott, míg hangja kellemes csengéssel nagyon is alkalmas volt arra hogy megnyerje az embert.

Dr. Villamosi Brunó azonban kénytelen volt lesütni szeméit a szép özvegy asszony fürkésző tekintete előtt. Mint a féle tudós ember, ki csak tudományjal és bölcsélet. elvek mellett paedagógiai ismeretekkel foglalkozik, úgy Brunó is nagyon járattan, mondhatni félnék ember volt a női társalgásban. Különös bár, de eddigi egész életfolyásán nagyon keveset érintkezett a nőkkel, hiszen akkor nem ért volna reá arra, hogy annál több időt szentelhesen kedvencz foglalkozásainak, a növényi és állati világ rendszeres tanulmányozásának.

Szenvedélyes természetbuvár volt, ki egész lelkével valódi rajongással csüngött a nagy természetben. Édes anyja, ki egy nyugalmazott

őrnagy özvegye volt, sokszor nagy aggódással, sőt félelemmel látta fiának ezt a növekedő szenvedélyét, mert a jó lelkű asszony, ki fiát kimondhatatlanul szerette és bálványozta, azt hitte, hogy a sok tanulás talán ártalmas hatással lesz a gyermeke egészségére. Szerencsére azonban, mitől tartott, sohasem következett be, mert Brunó jó egészség mellett erős testalkattal volt megáldva.

Imádott édes anyja oldalán a fiatal ember játszva, de mély tanulmány-ismeretek és tapasztalok mellett végezte el az egyetemet, aztán kitűnő sikerrel tette le a doktori vizsgálatokat. Jól beszélt francziául és értette meglehetősen alaposan az angol nyelvet is. Eredetiben tanulmányozta Buffon „Histoire de la Nature” nagy munkáját, miről csinos kis tanulmányokat írt, melyek a kritika általános elismerését érdemelték ki.

Mint már tudjuk. Mártonfalvinéhez a fővárosból pályázott és pedig azért, mert a jó javadalmazás mellett nagy szabadsággal élvezhetett, mire amugy is nagy szüksége volt már azért is, hogy a „Rovar-határozó”-ját megírhasssa. Ezen a nagy munkán már évek óta dolgozott kitartással és óriási türelemmel, szorgalmasan szedegetve az adatokat, mint tevékeny, dolgos méhecske, mely virágról-virágra száll, hogy minél több himport gyűjthessen a nagy méh-állam számára.

(Folytatjuk.)

STEIN S. és Társa

Első erdélyrészi kizárolagos gyermekruha üzlete

KOLOZSVART.

Mátyás király-tér 2. sz.

Szülők figyelmébe!

Van szerencsem az igen tisztelt szülők figyelmét kizárolagos gyermekruha üzletre felhívni. Iskolába járó leány- és fiuruhák 1 évesőtől 14 évesig. Torna ruhák. Őszi és téli kabátok, fehérneműek, kötények, kalapok harisnyák nagy választékban, jó formában és kivitelben. Jutányos árban kaphatók.

Vidéki rendeléményél elég a gyermek kora és a ruha színének megnevezése.

MIEDER-készítés mérték szerint a legújabb formában, kényelmes viseletű

Szíves partfogaszt két

Stein S. és Társa.

Ajtay ebben látja a magyar faj győzelmének kétségbevonhatatlan bizonyítékát.

Igaz, hogy Erdélyben és a Felföldön a beolvasztás csak lassan megy végbe. De miért? Mert úgy a végvidéki magyarok, mint a végvidéki nemzetiségek természetes fejlődése befelé történik, azon területek felé, amelyek az ország gazdasági életében számba jönnek. Tótok és oláhok egyaránt az Alföld felé húzódnak, ahol a gazdasági létnek kedvezőbb előfeltételei vannak meg, mint szülőföldjükön. És ezen a gazdaságilag kedvező területen történik meg aztán a beolvasztás is.

Ebből a gondolatmenetből világosan és logikusan következik a nemzetiségi vidékek magyarosodásának megoldása is. Fantasztikus tervek, vezérczik-frázisok ebben a kérdésben teljesen hasznavehetetlenek. A megoldás csak gazdasági alapon történhetik meg. Amint a hunyadmegyei-oláhországi határon a petrosényi nagy ipartelepek magyar kulturát teremtenek, úgy a végek többi részében is gazdasági föllendülés és magyar fejlődés együtt fognak járni. Az önálló vámterület talán már nincsen messze. Akkor majd a magyar ipar kedvező helyzetben fölkeresheti az erdélyi és felföldi megyéket is, és megvalósíthatja azt, amit ötletszerű telepek és magános iskolák nem tudtak megvalósítani.

Politikai kérdésekben nálunk még jórészt a frazeologia járja. Éppen azért nagy és becses nyereségnek tartjuk Ajtay József munkáját, amely gazdasági és statisztikai alapokon tárgyal ilyen kérdéseket, amelyeket más alapokon tárgyalni nem is lehet.

A Vasember.

Az iparosönképzőkör derék műkedvelői felerészben az önképzőkör pénztára, felerészben pedig az ipartestületnél kezelt iparosok segélyalapja javára február 26-án, vasárnap műkedvelői előadást tartottak, a melyen Csiky Gergely „A vasember” című tragédiája került színpadra. A vállalkozást a színpad olvasásakor merészen tartottuk, de kellemesen csalódtunk, mert a darab közmegelegedésre és a szereplők mindenkinek elismerésre méltó, jó játéka mellett jutott érvényre. Szathmáry kitűnő Vasember volt; a munkadicsőítő gyönyörű strófa csak úgy ömlött az ajkáról, látszott — hogy sokat tanult és jól megtanulta, és azok visszhangra találtak lelkében, mert szívvel-lelekkel játszott. Szathmáry ez alkalommal is nélkülözhetetlen műkedvelőnek bizonyult.

Gerendi Albert szintén nagy szerepre vállalkozott, a Bárdi Andor szerepére s annak ura is volt elejétől végig. Élénk temperamentumából és gyors beszédmodorából kifolyólag egy-egy nyelvböklést ejtett, de ezt Gerendihez már előre hozzágondoljuk és e mellett is elsőrangú hivatásos műkedvelő marad.

Gazdag Géza jó Szentgáli volt, Kunsch ügyesen leha Várhelyi, Teleky István az impertinensül szemtelen Bráz Mártont korrektil és hangulatosan jelenítette meg.

A női szerepek vállalói Paulini Netti és Ludvig Kata voltak s vállalkozásuknak szintén dicséretesen megfeleltek. Ludvig Kata

kis szerepkörét Bárdiné szerepében előnyösen töltötte be; Paulini Netti pedig Edithnek éppen kitűnő személyesítője volt. A hosszú indulatkifejezésekben, szenvedélyes kitörésekben bővelkedő főszerep jobb gazdát a női műkedvelők között aligha kaphatott volna.

Ha még hozzátesszük azt, hogy a műkedvelők a szereplők elégtelensége miatt a darab megvalósításában kötve voltak, és hogy a nehéz darabot rendező hiányában tanultak be — igazán becsülnünk kell az önképzőkör vezetőinek elhatározását, a szereplők vállal-kozási keszeget és fáradozását.

Az előadást hajnalig tartó táncz követte.

Mielőtt az estélyt a jól sikerült estélyek között elszámolnánk jóleső örömmel tapasztaljuk az önképzőkör és az ipartestület barátságos közeledését és az első lépésért elismeréssel adózkodunk az önképzőkör új elnökeinek: Albrechtovits Antalnak.

Vegyes hírek

— **Előfizetőinket felkérjük, legyenek szivesek a hátralékos előfizetéseket mielőbb beküldeni.**

— **Dr. Bartók György**, ev. ref. püspök, február 28-dikán városunkban időzött.

— **Szász József** alispánt a III. oszt. vaskorona-renddel való kitüntetésé alkalmából vármegyénk s az egész ország minden részéből háromszázat meghaladó számban keresték fel üdvözlétükkel jóbarátai és tisztelői. Ezeket kivül: Alsó-Fehér vármegye tisztikara; Nagyenyed, Gyulafehérvár, Abrudbánya, Vizakna városok tanácsa; a marosújvári állami intézetek; Tövis és Verespatak községek elöljárósága, a nagyenyedi pénzügyigazgatóság nevében Bereczky Miksa h. p. ú., az állami tanintézetek nevében Barcsay Albert h. tanfelügyelő, a számvevőség részéről Palugyay József sz. tanácsos, az állampénztár részéről Sándor Ignác adóárnak üdvözölték.

— **Kinevezés.** A közoktatásügyi miniszter Néhéz Jánost Alsó-Fehér vármegye tanfelügyelőjévé nevezte ki.

— **Márczius 15.** A márczius 15-iki ünnepély módozatainak megállapítása végett az állandó ünnepélyrendező bizottság a polgármester helyettes elnöklete alatt márcz. 3-án pénteken délelőtt 11 órakor a városház gyűléstermében értekezletet tart.

— **Villanytelepet** szándékoznak létesíteni a talpateľelő gyártelepen. Örömmel halljuk ezt a tervet; mert talán megoldható lesz az a nagy fontosságú kérdés, miképp lehetne városunk közönségének megfelelő meennyiségű villanyt nyerni világítási és ipari célokra. Ajánljuk a tervet városi hatóságunk figyelmébe.

— **Körjegyzőválasztás.** Örményszékesen február hó 28-dikán volt a körjegyzőválasztás. Tizenegy pályázó közül három jelöltetett. Megválasztott Biró Lajos nagylaki jegyző.

— **A gyalogjáró tisztaságára** nem ügyel fel kellő erélylyel a rendőrségünk. Néhol nem is lehet látni a sártól a kőburkolatot. A Szentkirály-utcában pedig a járdán nagyobb sár van, mint másutt az út közepén. Arról már nem is szólunk, hogy a szekerűton mekkora a felhalmozódott

szemét- és sártömeg. Hisz az nálunk úgy szokás, hogy piacunk s utcánk tisztasága ősztől tavaszig kritikán alul legyen.

— **Egyháztanács.** Folyó évi február 28-dikán ref. egyháztanács tartatott, mely főképpen a márczius 5-diki közgyűlés tárgyait előkészítésével foglalkozott. A gyűlésen Gáspár János elnök meleg szavakban üdvözölte az egyház ügyeiben is buzgón fáradozó Szász József alispánt III. oszt. vaskorona-renddel való kitüntetésé alkalmával. Zayzon János kollégiumi tanárnak, terjedelmes indokollással kísért kérése alapján, hat korona egyházi rovatál-hátraleka töröltetett.

— **Az új tizkoronás bankók.** Az új tizkoronás bankjegyek kibocsátását és a régiéket beavaltását február 25-én megkezdették. Az új bankó olyan szinű mint a régi, de a réginél nagyobb t. i. 13¹/₂ czm. hosszú és 8 czm. széles. A régi bankó angyal-alakjai helyett az új bankókön köralku kivágásokban gyerekekfejek láthatók. A régi tizkoronásokkal 1907. február 28-ig lehet fizetni.

— **Inségkölcson.** A marosújvári járás inségesei részere a kölcson-gabona megérkezett és kiosztatott. A napokban megérkezett a többi is.

— **A „Szegény Tanulókat Segélyező Kör”** alapszabály szerinti céljaira 1905. évi márczius 4-én a városház dísztermében műsoros előadással egybekötött táncestélyt rendez. Az estély kezdete pont 8 órakor. Belepődijak: személyjegy 2 kor., tanulójegy 60 fill. Jegyek előre valhatók Földes Ede könyvkereskedésében, este a pénztárnál. Műsor: 1. Nyitány Webertől; zongorán előadja: Kovács Katinka és Simalya Mihályné. 2. Szaval: dr. Páll Gábor. 3. „Angyalok dala”, G. Braga-tól; éneklő Lázár Mácsi, kísérik: zongorán Habekost Alajos, hegedűn Veress Istán. 4. „A fonóban.” (Énekes kép.) Mesél: Domanitzky Irén; énekelnek: br. Bánffy Marianne, Berde Juliska, Biró Jolán, Dancs Ida, Dezső Gizi, Elekes Erzsé, Fülöp Juczi, Hegedűs Ilus, Herepey Mariska, Kiss Annuska, Kovács Zizi, Kozma Katinka, Mátyás Miczi, Popp Miczi, Sallak Lilla, Toronyi Panni, Ujváry Erzsike, ifj. Bágya Zsigmond, Datky Lajos, Farkas Albert, Nagy Károly, Paulini Rezső, Sallak Imre. 5. „Áldozat bemutatás Venusnak.” (Élőkép.) Venus: Folyovich Rózsika; áldozat bemutatók: Bodola Maris, Hegedűs Mariska, Kovács Katinka, Székely Margit, Ungerpek Gizi, Will Margit, Winkler Lia.

— **Jelmezes táncestély.** Folyó évi márczius 7-én a nagyenyedi Nemzeti szálló dísztermében jótékony célra jelmezes táncestélyt rendez a következő rendező bizottság: Folyovich József elnök, Bálint János, Bisztritsány Pál, Borda János, Cirner Ákos, Cirner Ödön, Enyedi Lajos, Folyovich Endre, Hegedűs Kálmán, Horváth József, dr. Joksmán Ödön, Kovács Pál, Kozma Gyula, Lóte Lajos, K. Nagy Marczel, Magyar Ferencz, Nagy Pál, Páll Gábor, Sebesi János, dr. Szász Pál, Székely Endre, Tóbis Ervin. Belépti díj: Személyjegy 3 kor. Karzatjegy 3 kor. Kezdete este fél 9 órakor. Az érdeklődés általános; az estély sikere fényesnek ígérkezik.

TÁNGEL JÓZSEF

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA
NAGYENYEDEN

vállalja el a temetések rendezését a legolcsóbb és legszolidabb kiszolgálás mellett.

— **A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-kollégium** tanítóképzőjének ifjusága f. é. márczius hó 7-én Dicsőszentmártonban, a „Nemzeti Szálló” termeiben, felerészben a Bethlen Gábor szobor-alap és felerészben a Dicsőszentmártoni Műkedvelők Dal- és Zeneegylete javára műsorral egybekötött táncestet rendez. A rendezőség elnöke: Veress Gábor tanár, alelnöke Muzsina Albert tkp. növendék. Az estély műsora: 1. Mendelssohn: „Szentivánéji álom”-ból nászinduló, játsza az ifjuság zenekara. 2. Suppe Ferencz: Ouverture (Pique Dame), zongorán játszik: Maetz Elza és Maetz Irén k. a. 3. Kacsóh Pongrácz: „János vitéz” cz. operettből dalegyveleg, éneklí az ifjuság dal-kara. 4. Kerner Jenő, Herodek Sándor: „Magyar dal” cz. szövegére írott melodramája, az ifjuság ének- és zenekarának kísérete mellett szavalja: Dósa Albert IV. éves hallgató. 5. Monolog. Előadja: báró Bornemisza János. 6. Veress Gábor: „Székely dalok”, éneklí az ifjuság dal-kara. Műsor után táncz.

— **Próbakút.** Ha lassan is, de folytonosan haladnak a nagyenyedi vízvezeték előkészületei. A kibocsátott felhívásra teljesen kielégítő számban érkeznek be a résztvevni szándékozók jelentkezései. Az előkészület technikai részében is történik haladás. A tavaszon, és pedig az időjárás megenyhülte után, azonnal hozzáfognak a Felenyed és Muzsina közti vízmedence vizsgálatahoz. Erre a célra egy próbakutat ásának a víz mennyiségének és minőségének állandó megfigyelése végett.

— **Nyilvános elszámolás és nyugtázás.** A Nagyenyedi Prot. Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező Egyesületének f. hó 18-án tartott mű-oros estélyén az összes bevétel volt 409 kor. 80 fillér, összes kiadás 139 kor. 55 fillér, tiszta jövedelem 270 kor. 25 fillér. A bevételben felülfizetések összege 117 kor. 60 fillér. Felülfizettek: báró Kemény Anna 10 kor., Zeyk Danielné 6 kor., báró Kemény Károlina 6 kor., özv. báró Kemény Gyuláné 5 kor., báró Kemény Katalin 4 kor., gróf Bethlen Zsófia 2 kor., özv. Zeyk Miklósné 2 kor., Balla Béla 7 kor., báró Bánffy Kázmír 6 kor., id. Gráf János, Gáspár János, dr. Jenei Elek 5—5 kor., dr. Asztalos Kálmán 4 kor., Farkas Endre, Bálint János, Tunyogi János, dr. Winkler Albert, Csiki István, Pogány János 3—3 kor., Csató János, Orbai Lajos, Imreh Józsefné, ifj. Bisztricsány Lajos, Tángel József, ifj. Gráf János, Kovács Józsefné, Dán Józsefné, ifj. Winkler János, Nagy Pál és Imreh József 2—2 kor., Balla Istvánné, Gabré Árpád, Králík Vilmos, Málnási Domokos, ifj. Lázár Károly, ifj. Elekes Károly, N. N., Galfi János, N. N., Gazdag Aladár 1—1 kor., Aczél Lajosné 40 fillér, Jakabb Károlyné 20 fillér. Összesen 117 kor. 60 fillér. Fogadják a szives felülfizetők az emberbaráti cél javára tett adományaikért az Egyesület őszinte köszönetét. Zayzon János pénztárnok, Szilágyi Farkas ellenőr.

— **„Mühle tanácsadója a kertművelésben.”** A legjobb kertészeti kézikönyv magyar és német kiadásban, különösen a magyarországi viszonyokhoz alkalmazva magyar nyelven. Különös értékkel bír kertbirtokosok és mezőgazdákra nézve, mivel mindazt tartalmazza, mit úgy a kertbirtokosnak mint a kertésznek egyaránt s mindenképp előtt tudnia kell, hogy kertjeiket eredményesen ápolhassák. Ezen csinos kivitelű, 170 oldal terjedelmű kézikönyv külön elárusítva nem lesz, csakis a temesvári

Mühle Vilmos kertműipari cég vevői kapják ezt megrendelésükhöz ingyenes mellékletként bérmentesen csatolva. Minden kertbirtokos érdekében ajánljuk e művet.

— **A „Zenélő Magyarország”** zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII év folyam 5. füzeté a következő zeneműajándékokat közli: I. Heidelberg Albert „Erzsébet királyné emlékezete” melodráma II. Greizinger Iván „Szerelmi villogás”. III. Huber Sándor „Zsazsa csárdás”. Előfizetési ár: egész évre 24 füzetre 12 kor., fél évre 12 füzetre 6 kor., negyed évre 6 füzetre 3 korona. Egyes füzet 60 fillér. Előfizetni a most folyó I. évfolyadra, valamint az előző évfolyadokra is a „Zenélő Magyarország” (Klöckner Ede) zeneműkiadó-hivatalában Budapest, VIII. József-körút 22/24, hol egyúttal minden nyomtatásban megjelent zenemű, a legolcsóbban megszerzhető.

— **Remekmű.** Megjelent az „Érmelleki első szőlőoltvány-telep” arjegyzéke 15-ik évfolyam, rendkívül diszes kiállításban, számos képpel és gazdag tartalommal, mely nemcsak az árakat, hanem mindenkinek, aki a szőlészet iránt nem is érdeklődik, szükséges gyakorlati utasításokat is tartalmaz. Ez a mű bemutatja és bőven ismerteti az országban oly rohamosan terjedő sodronyfonat és tuskés sodronykerítések alkalmazását is 12 képből. Aki címét egy levelezőlapon tudatja, annak ingyen és bérmentve küldetik meg, cím „Érmelleki első szőlőoltvány-telep” Nagy-Kágya (Biharm.) Ezen telepnek mai számunk hirdetési rovatában közölt „Szőlőlugast ültessünk” című hirdetésünkre felhívjuk olvasóink nagybecsű figyelmét.

Közgazdaság.

A rétek és legelők kezeléséről.

Irta: Szűcs Elemér kollégiumi főedzés.

(Folytatás)

Nagy és életbe vágó fontossággal bír tehát a rétek és legelők fenntartásának és gondozásának kérdése; és az én mai előadásom célja nem egyéb, mint az, hogy a t. gazdaközönségnek e téren némi tájékozással és utbaigazítással szolgáljak.

Egy régi magyar közmondás azt mondja, hogy „a rét a szántóföld anyja” — régen volt ez igaz, mert manapság én határozottan azt mondhatom, hogy legtöbb gazda mostoha gyermeke a rét!

Ne vegyék zokon őszinteségemet, de biz én szemükbe mondok azt, hogy a mit az előbb mondtam különösen talál ezen vidékekre, mert rétejk leguagyobb része nagyon elhanyagolt állapotban van, a közlegelők állapota pedig meggyeszerre szegyenletes.

A rétek és a legelők megjavítása érdekében mondhatni misem történik, míg annak, különösen pedig a legelőnek kizsákmányolásában, a gazdák életre, halálra versenyeznek egymással!

A természetes rétek szénájával, mint takarmánnyal nem vetekedhetik semmi e világon, az úgy zöld, mint száraz állapotban a legegészségesebb tápanyag marháink számára, mert magába foglalja mind ama tápanyagokat, melyek háziállataink testi és erőbeni gyarapodásához, valamint állandó jó egészségben való megmaradásához szükségesek.

Különösen ott, a hol 3 nyomású gazdálkodási mód divik, rétek nélkül a gazdálko-

dás el sem képzelhető; hisz ott csaknem kizárólag a rét szolgáltatja az összes téli takarmányt.

A réti széna tartja fenn marháink erejét a tavaszi nehéz munkához, abból szaporodik a trágya, melynek alkalmazása nélkül kiélt szántóink manapság már még a megmunkálást sem képesek fizetni.

De még más szempontból is megérdemli a rét a gondos kezelést; kifejlődött közlekedési viszonyaink folytán a széna igen keresett és jól jövedelmező kereskedelmi cikké változott, mely a szállítást az olcsó szállítási díjtételek folytán messze vidékre is elbírja.

Innen van az, hogy számos előrelátó gazda oly birtok részekben, hol a magtermelés kockázattal, vagy csekélyebb haszonnal jár, avagy a talajviszonyok olyanok, melyek mellett a gabonafélék termelése tartamosan nem volna üzhető, visszatér az ősök nyomdokába és a felszántott földeket legalább részben nagy körültekintéssel és tetemes áldozattal ismét rétekké alakítja át.

Lassuk most, hogy milyen viszonyok között káros a gazdára a rétek feltörése és melyek azon területek, a melyeken indokolt a szántóföldeknek rétekké való átalakítása.

Károly Rezső gazdaság intézeti tanár beosztása alapján 5 pontba foglalhatók össze azon viszonyok, melyek fennforgása mellett a rétgazdálkodás nemcsak indokolt, hanem kívánatos is; és pedig fenntartandó, vagy letesítendő a rét:

1. Nyirkos, vagy üde talajjal bíró kiválóan jó fűtermő völgyekben és lapályokon.

2. Nedves, szántóföldi növények termelésére megfelelően le nem csapolható területeken.

3. Vízárásnak kitett oly területeken a hol a szántóföld termése megsemmisítettnek.

4. Meredekebb lejtőkön, hol az esővíz által a talaj termőrétege könnyen lemosható, vagy a szántás folytán a vízmosások keletkezése megkönnyíthetnek.

5. Oly rétek alkalmas területeken, melyek olcsón és könnyen berendezhetők öntözésre.

Ha ily területeken a rétek kellő gondozásban részesülnek, azok nemcsak az egyes gazdáknak, hanem nagy kiterjedésű vidékek vagyonosodásának legfőbb forrásaivá válnak, a mi hogy nem pusztán elmélet, hanem a gyakorlatban is megvalósítható, mutatja a számos külföldi állam példája.

Mielőtt a rétek gondozásának és okszerű kezelésének ismertetésére áttérnék, vessünk egy pillantást a rétek növényzetére is. Az itt élő növényeket 2 nagy csoportba osztgatjuk, egyikbe tartoznak a hasznos, — a másikba a káros növények.

A hasznos növények szintén két csoportba sorozhatók, vannak ugyanis szálás fűvek és leveles növények. Mellőzhető ez alkalommal, hogy az ezen csoportokat alkotó fajokat mind név szerint is felsoroljam, így tehát a szálás fűvek közül, melyek a réti széna tömegét szolgáltatják, csupán a legismertebb fajokat sorolom fel. Ilyenek a hosszú vékony levelű és egérfarkszerű, puha szőrös természetben végződő, kimagasló réti ecset pázsit.

A hasonló, de szélesebb és érdesebb levelű és durvább, könnyen lemorzsolható magas kalással bíró mezei komocsin, s a pamatszerű csomókban végződő finom termőszáru csomós ebir. A zabszerű kalászu réti csenkesz. A nádpehelyhez hasonló termésű nádas csenkesz, mely

egyike a rétek legmagasabb fűvének, azután a finom száru és puha levelű, vékony apró magvu különböző perje faj, mely a szénát oly selymessé, s a borju pázsit, mely az összes fűvek közül legkorábban indul növekedésnek és a szénát oly illatossá teszi, megemlítő megja hézagpótló rezgeffü, melyet finom száralakú lógó, apró lapos csomókra oszlott természetéről mindnyájan ismerünk és ezen kívül van még a réteken vagy 40 fele pázsit alkotó különböző fajtájú szálas fűféle növény, melyek mindenik faja azon sajátossággal bír, hogy vagy eltarakzkosodik a talajon, vagy pedig gyöksarjakról szaporodik el és így alkotja a rét összefüggő sűrű pázsitját.

Ezeket azután részben csoportosan, részben elszórva, de jelentékeny mennyiségben találjuk a réteken az általam második csoportba sorolt leveles növényeket.

Ha az előbbi csoport a szénának tömegét szolgáltatja, úgy ezen fajok, hogy úgy mondjam annak „savát-borsát” adják meg, mert valamennyien rendkívüli nagy táperővel bíró zamatos levelekkel és terméssel bírnak.

Ilyenek a különböző lóhere-félék és egyéb pillangós virágú növények, például a baltacziom, kaszanyög, nyulszopuka és a bükköny számos fajtája. — Továbbá megemlítendő a vastagabb száru, szelesebb, osztott levelű és gömbalaku piros virágzatú csabair, a petrezselymeszerű kötörő pinpinella, a kömény, az egérfarkú cziczkoró, a vadsáska, a vasfű, vagy demutka, a szárazabb réteken gyakori sárga répa és egyéb 15—20 fajta hasznos növény. (Folytatjuk.)

Szerkesztői üzenet.

A brudbánya. Jövő számban jönni fog. **Sakkverseny.** Tudósítása lapunk megelőző számára későn érkezett. Kérjük a tudósítást a verseny végeztével megismételni.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékelik. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Kiadó lakás. 3 szoba, konyha, fél pincze, padlás, külön fűtőkamra, Tövis-utca 21. sz. alatt Szentgyörgy-naptól kiadó. Értekezés Várszeg-utca 60. sz. Polgár Lajos úrral.

Sz. 86—1905. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt nagyenyedi takarékpénztár r.-t. végrehajtónak Z. Szócs Sándor nagyenyedi lakos végrehajtást szenvedő ellen 1800 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyenyedi 1204 sz. tkvben A + 2. r. sz. 2258—2261 r. sz. szántóra 210 kor., továbbá a nagyenyedi 1380

tkvben A + 4. r. sz. 2257 hr. sz. szántóra 31 kor., az 5. r. sz. 2980 hr. sz. kert, 2981 hr. sz. erdő, 2982 hr. sz. szőlő 1067 kor., a 6. r. sz. 2990 hr. sz. rét, 2991 hr. sz. szőlő, 2992 hr. sz. rét és 2993 hr. sz. szőlő 656 korona, összesen 1964 korona becsárban az árverést elrendelte, és a tenn megjelölt ingatlanok az 1905. évi márczius hó 27-ik napján d. e. 9 órakor, a nagyenyedi kir. bíróság mint tkvi hatóság hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási aron alól is elfognak a tenni.

Árverezni szándékozik, végrehajtó kivételével tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz szerinti óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy annak a kir. bíróságnál bírói letétben történt előleges elhelyezéséről nyert letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.
Nagyenyed, 1905. évi január hó 6-án.

Weiner,
kir. albiró.

1—1

Haszonbéri hirdetés.

Thorotzkay Sándornak nemes Alsó-Fehér vármegye Mihályfalva, Obráza és Oláhcsesztve községekben és azok határára levő birtokai haszonbérbe adandók.

Értekezni lehet a tulajdonossal **Toroczkó-szentgyörgyön**, posta **Toroczkó**.

EGYEDÜLI CZÉGE SZAKMÁBAN A MELY NEM ÁRÁKKAL, HANEM AZ ÁRU MINŐSÉGEVEL ÉS A LEGJOBB MUNKÁVAL VERSENYEZ.

Bajor Ignác
ANGOL FÉRFI SZABÓTERME

A legjobb szabászat és csak kipróbált munkások lesznek üzletemben alkalmazva.

Legkisebb megfizésök pontosan intézhetők el.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-ter és Wesselenyi u. sarok (DR. HINTZ GYÖRGY-HÁZ).

Ház eladás.

Tóth-utca 51-ik sz. telek mellékhelyiséggel együtt örök áron eladó.

Értekezni lehet **Fenichel Lázár** kereskedőnél **Nagyenyed**.

KOSCHITZ G.
zongora készítő és hangoló
Kolozsvár, Emke-ter 3. sz.

Javításokat és hangolásokat jutányos árban elfogadok. Megrendelések vidéken is pontosan eszközölhetnek. Saját készítésű

Pianinok
700 kor. szállítanak. — Egyezri hangolás 6 korona. Ott tartózk. dá-som alatt oda rendelésre külön 24 korona. 51 21—104

Telefon 395.

Telefon 395.

KLEIN FERENCZ

Unió gőzmosó és vegyiruha tisztító intézete

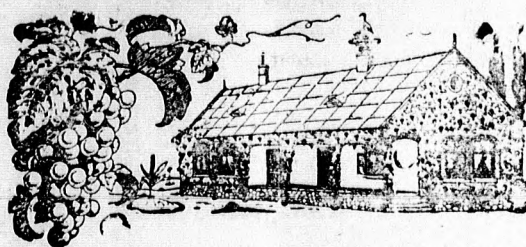
Unió-utca 24 szám.

Műhely-telep Tivoli-utca

Br. Bánffy palota.

KOLOZSVÁR.

514 2—104

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen olyan ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, szőlőkkel.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki ezimét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőültvények is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron Borok családi fogyasztásra 50 liter és feljebb olcsó árban és „Delaware” sima, ültetéshez és ebből bormintá.

600 1—10

CZIM: Érmelléki első szőlőültvény-telep Nagy-Kágya, u. p. SZÉKELYHID.

Salamon Géza

csipész

NAGYENYED, Fűtér 25. szám.
(Központi vendéglő-épület).

Készít a mai kor igényeinek megfelelő **uri-, női- és gyermek czipőket** a legjobb és legfinomabb anyagból. Ugy helybeli, valamint vidéki megrendeléseket is gyorsan és jutányosan eszközöl: **274 26—104**

SALAMON GÉZA csipész.

Czipőkenőcsök raktáron tartatnak! Vevőimnek díjmentes csipőjavítás!

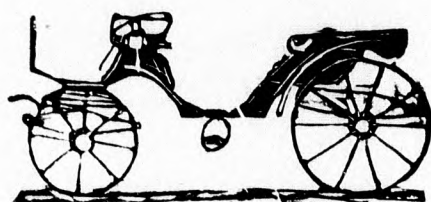
Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI

PORTLAND-CEMENT-GYÁR

BRASSÓBAN.

Iványi G.
koosgyártó **KOLOZSVÁRT.**

a korrallal haladó tanulmányom biztosítja... é. közönséget.
Kérdésközlésekre a legnagyobb készséggel válaszolok. 357 39-52

Használt kocsik magas árban becseréltetnek.

Berde Mózes utca 5.

Készletet tartok a legizlésebb kivitelű kocsikból. Elvállalok e szakmába tartozó javításokat, fényezést, párnázatok elkészítését és újra való bevonását, valamint kovács és keres munkálatokat a legjutányosabb árak mellett.

Videki megrendeléseket a legnagyobb megbízhatósággal gyorsan és pontosan teljesítek, miről hosszú éveken át szerzett gyakorlatom és

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 140.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüntezetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe eljogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés díj mellett.

Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$ %, 6, 6 $\frac{1}{2}$ % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétet 4 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{4}$ % kamattalab mellett fogad el.

Nyitv: áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitünő hírnevű

„Nagyszabeni földhitelintézet“

részéről

Ingatlan jelzálog kölcsönök
„kizárólagos ügynökségével“
bizattam meg.

Ebbeli működésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bármilyen felvilágítással, utbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő eszabító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynöknek“, — amelyek ilyenmő jelzálogkölcsönt pénzüntezetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülnei, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt vesztő és minden esetben, akár eredményes akár nem, terhesen költséges. 587 2—52

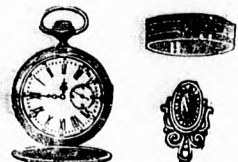
Teljes tisztelettel

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugyűnökség.
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

ŐSZI ALBERT

ékszerész és óras,
Kolozsvár,
Wesselényi M. utca 2. sz.

Óriási választék 14 karátos arany gyűrűkben, karékek, broschok, lánczok, függőkben, gyémánt és Brilliant-árakban, mindennemű zseborákban.

Megrendeléseket utánvétellel eszközölök, nem tetszés esetén a tárgyat kieserélem vagy a pénzt levonás nélkül vissza küldöm.

Kérem a n. é. közönség szives bizalmát. Tisztelettel

Osz Albert.

508 23—26

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt
a már 6 év óta fennálló

fényképészeti műtermemet

újlag **a legmodernebbül felszereltem.**

Különös figyelmébe ajánlom **platin, aquarell és olajfestményeimet**, melyekkel többszörösen **kitüntette** lettem.

Gyermekfelvételekben egyedüli speciálista vagyok.

Műtermem be van rendezve legszebb és alkalmi ajándékoknak legalkalmasabb **photo-email képekre**, ugyszintén **életnagyságu mellkép** nagytasokra, melyek bármily régi fénykép után készülnek.

Videki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

A nagyérdemű közönség b. támogatását kérve, vagyok

tisztelettel

Csizhegyi Sándor,
fényképész.

24—104

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI

GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Alaptőke 200000 korona.

NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legolcsóbb kamattalab mellett.

Törlesztéses kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 $\frac{1}{2}$ % alapkamattal földbirtokra, a becsérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett **konvertál** s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Betáblázás mellett adott kölcsönök után 500 koronán felül 8 $\frac{1}{2}$ %-ot számít.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket.

Betétek után naptól-napig 4 $\frac{1}{2}$ %-ot fizet.

M e g h i v ó.

A balázsfalvi Takarékpénztár Részvénytársaság t. cz. részvényesei az 1905. évi márczius hó 12-én délután 3 órakor Balázsfalván saját házában tartandó

XV. RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, a közgyűlés határozatképességének megállapítása, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére
2. tag kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése az 1904. évről, a mérleg és számadás előterjesztésével.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Határozathozatal a mérleg és számadás fölött, a nyereség felosztása, végül az igazgatóság és felügyelőbizottság részére adandó felmentvény tárgyában
5. Három igazgatósági és az összes felügyelő bizottsági tagok választása.

Balázsfalva, 1905. február hó 27-én.

Az igazgatóság.

Azon részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni akarják, részvényeiket az intézet pénztáránál egy nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezni kötelesek.

Tartozik. Mérleg-számla 1904. december 31-én. Követel.

	Korona	f.		Korona	f.
Készpénz	32637	12	Részvénytőke	200000	—
Leszámitolt váltók	532342	62	Betétek	225767	09
Leszámitolt váltók biztosítva	53190	—	Átmeneti váltó kamat	6096	50
Értékpapirokra előleg	7898	—	Visszleszámitolt váltók	237419	94
Jelzálog-kölcsönökre	42859	—	Tartalék-alap	74183	39
Kötvény-kölcsönökre	61669	05	Idegen számláján	3141	29
Visszleszámitolt váltók átmeneti kamata	2009	80	Részletfizetések	13571	22
Oszták-magyar bank giró-számláján	1088	51	Fel nem vett osztalék	210	—
Óvási költségekre	251	19	Ki nem utalt jutalék	45	66
Ügyvédi előlegre	7312	72	Leírás váltótárczából	5663	33
Vasárolt ingatlanokra	12677	66	Nyereség	22520	69
Folyó számlán	4388	55			
Intézeti ház	15294	89			
Letétek mint óvadék	15000	—			
	788619	11		788619	11

Tartozik. Veszteség-Nyereség számla 1904. december 31-én. Követel.

	Korona	f.		Korona	f.
Visszleszámitolt kamat	10871	14	Váltó-kamatok	58932	66
Betétek tőkésített kamatai	7872	56	Értékpapír-kamat	294	—
Betétek kifizetett kamatai	1224	58	Jelzálog-kamat	2586	40
Fenntartási költségek	2526	—	Kötvény-kamat	8141	09
Tiszti fizetések	6160	—	Különféle bevételek	2882	65
Adó és illeték	6298	41	Ingatlan bérek	716	10
Leszámitolt átmeneti kamat	6096	50			
Tartalék-alap kamat	3532	54			
Póstabérek	787	15			
Leírás a váltótárczából	5663	33			
Nyereség	22520	69			
	73552	90		73552	90

Tornya Lajos
igazgató.

Pongrácz Simon
főkönyvelő.

Megvizsgálta és helyesnek találta:
Sinberger Salamon
fb. elnök.

Mendl Honrik

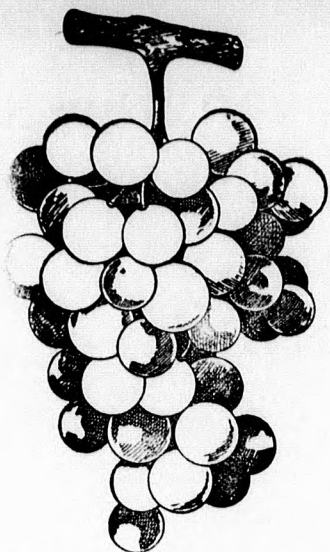
Dr. Garda Kálmán

Kovács Károly

Bretter Mórész.

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült.

Nagyenyeden, Kossuth Lajos-utca (Magyar-utca) 20. szám alatti

5 szobás lakás

1905. évi április hó 24-től kiadó.

Levélben értekezhetni:

özv. Vincze Dánielnével, Torda, Közép-u. 8.

Alapított 1865. évben.

BABOS SANDOR utóda

HAJEK MIKSA

órás és ékszerész

Kolozsvár, Wesselényi Miklós u. 16.

Czél szerű és divatos

alkalmi ajándékok

Olcsó beszerzési forrás!

Vidéki megrendelők kedvezményben részesülnek.

Nem tetsző tárgyak 8 napon belül visszavételnek.

515 21-104

Telefon 351

BABOS ÉS TÁRSAI

vaskereskedése

KOLOZSVÁR, DEÁK FERENCZ-UTCA 25. sz.

N. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy üzletünket megnagyobbítottuk és az idény beálltával raktárunkat dusan felszereltük mindennemű vasárakkal. Nagy készletet tartunk *kudsi rudvasakban, építkezési vastartányok, beocsini cement, gipsz, nádfontat, elszigetelő és fedőlemezek, Carbolineum, kátrány, Koax és faszén. Mindennemű olajok és festékaruk, gazdasági gépek és eszközök, rezgálicz és rafaháncs. Tűzmentes pénzszekrények. Kocsilámpák és kocsivasalások.*

Mindennemű vasárak *kicsinyben és nagyban eladása.* Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben.

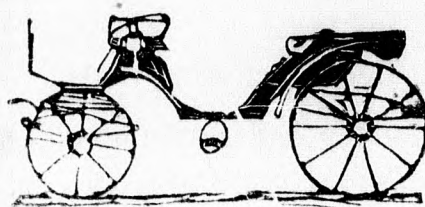
Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.

Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.

Vidéki megkeresésekre azonnal válaszolunk.

Beees partfogását tisztelettel kérve

Gyárunk az egyedül Kolozsvárt, a hol a kocsi minden részét: kerekes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak árban is. Főcélunk a jó, szolid munka jutányos árban.

255

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók.

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos Casparl Frigyes Medgyes, Nagyküküllő megye.

A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 535 9-20

Saját magát

károsítja, aki

szőlőoltvány-

szükségletét

nem fedezi a

Menyasszonyok figyelmébe.

Karlsbadi porcellán étkező készletek, gyönyörű kivitelben, színes, 12 személyre, teljesen összeállítva 15 frttól.

Üvegkészletek 12 személyre 66 darab 7 frt 90 kr. — Független lámpák csigával 3 frt 95 kr.

Thea- és kávékészletek 2 frt 80 kr., 3 frt Kina ezüst tárgyak. Alkalmi ajándékok.

Kerti gömbök és lámpák. Eredeti gyári árakon! — Vidéki megrendelésnél kérem az utolsó vasuti állomást megírni!

Müller utóda Somlyai

üveg és porcellán kereskedő

KOLOZSVÁRT, Kossuth Lajos-u. 4. sz.

273 34-52

Telefon 351.

